

Bestemmingsplan Gasselternijveen-dorp,
Oude Weer - natuurontwikkeling

Voorontwerp

Opdrachtgever:	Gemeente Aa en Hunze
Rapportnummer:	RB 10.063
Datum vrijgave:	December 2012
Opsteller:	Dhr. M. Beek
Goedkeuring:	Dhr. H. de Roo

Inhoudsopgave

.....	1
1	HOOFDSTUK 1 INLEIDEND HOOFDSTUK 4
1.1	Inleiding 4
1.2	Aanleiding 4
1.3	Doel 4
1.4	Korte beschrijving van het plan 5
1.5	Planologisch kader 5
1.6	Verantwoording 7
1.7	Leeswijzer 7
2	HOOFDSTUK 2 PLANBESCHRIJVING 8
2.1	Huidige situatie en historie 8
3	HOOFDSTUK 3 BELEIDSTOETS 13
3.1	Rijksbeleid 13
3.1.1	<i>Ruimtelijk - Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte</i> 13
3.2	Provinciaal beleid 14
3.2.1	<i>Omgevingsvisie en –verordening Drenthe</i> 14
3.3	Gemeentelijk beleid 20
3.3.1	<i>Structuurvisie Buitengebied Aa en Hunze</i> 20
3.3.2	<i>Toekomstvisie Aa en Hunze</i> 21
4	HOOFDSTUK 4 OMGEVINGSFACTOREN 23
4.1	Archeologie 23
4.1.1	<i>Aanleiding en doel</i> 23
4.1.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 23
4.2	Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) 27
4.2.1	<i>Aanleiding en doel</i> 27
4.2.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 27
4.3	Bodem 27
4.3.1	<i>Aanleiding en doel</i> 27
4.3.2	<i>Bodem</i> 28
4.4	Flora- en fauna 29
4.4.1	<i>Aanleiding en doel</i> 29
4.4.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 29
4.5	Geluid 33
4.5.1	<i>Aanleiding en doel</i> 33
4.5.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 34
4.6	Luchtkwaliteit 34
4.6.1	<i>Aanleiding en doel</i> 34
4.6.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 35
4.7	M.E.R.-beoordeling 35
4.7.1	<i>Aanleiding en doel</i> 35
4.7.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 35
4.8	Watertoets 36
4.8.1	<i>Aanleiding en doel</i> 36
4.8.2	<i>Doorwerking naar het plan</i> 36
5	HOOFDSTUK 5 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID 41
6	HOOFDSTUK 6 OVERLEG EN INSPRAAK 42

7	HOOFDSTUK 7 JURIDISCHE VORMGEVING	43
7.1	Algemeen.....	43
7.2	Toelichting op de bestemmingen.....	43

1 Hoofdstuk 1 Inleidend hoofdstuk

1.1 Inleiding

Voorliggend bestemmingsplan is bedoeld om het juridisch kader te bieden voor het kunnen uitvoeren van een initiatief van Stichting Het Drents Landschap. Tevens biedt voorliggend bestemmingsplan de onderbouwing waarom het gewenste ruimtelijk initiatief inpasbaar is op de door initiatiefnemer gewenste locatie.

1.2 Aanleiding

Ter hoogte van het dorp Gasselternijveen, gelegen tussen het dorp Gasselternijveen en recreatiepark 'Hunzepark' ligt ruim 40 hectare in cultuur gebrachte agrarische gronden. Door de Stichting Het Drents Landschap, verder te noemen de Stichting, is een verzoek bij de gemeente Aa en Hunze ingediend om de bestemming van deze gronden te wijzigen ten behoeve van de ontwikkeling van natuur. Het betreft percelen grond kadastraal bekend gemeente Gasselte, sectie K en de nummers 23, 24, 29, 30, 31, 33, 34 1175 en 1210. Daarnaast bevinden zich enkele waterschapsleidingen in het plangebied, deze maken ook onderdeel uit van het plan.

Op onderstaande figuur is de ligging van het terrein weergegeven.

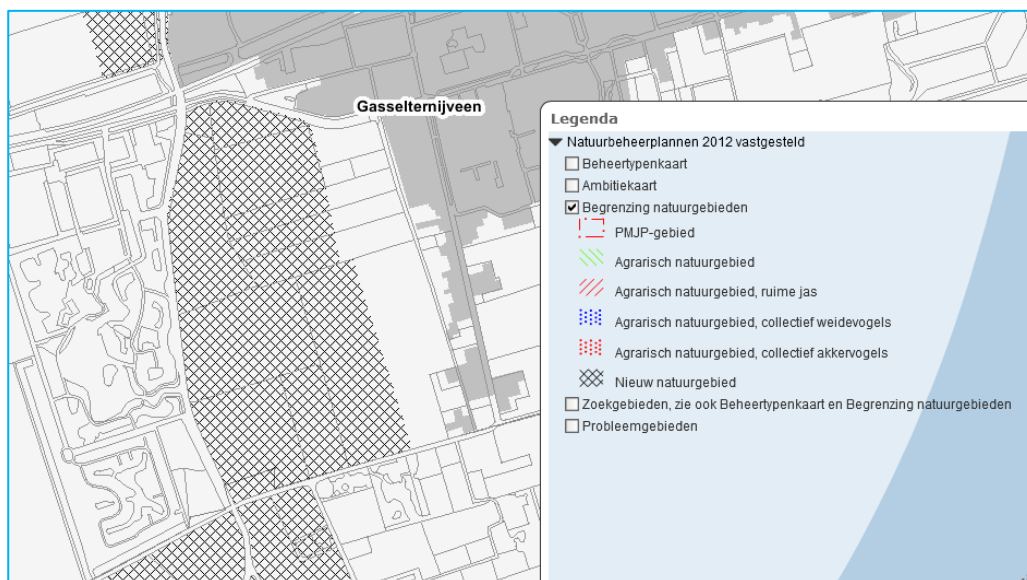

1.3 Doel

In deze partiële herziening van het bestemmingsplan 'Gasselternijveen – dorp' wordt ingegaan op de (ruimtelijke) gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling (natuurontwikkeling) van het betreffende gebied.

1.4 Korte beschrijving van het plan

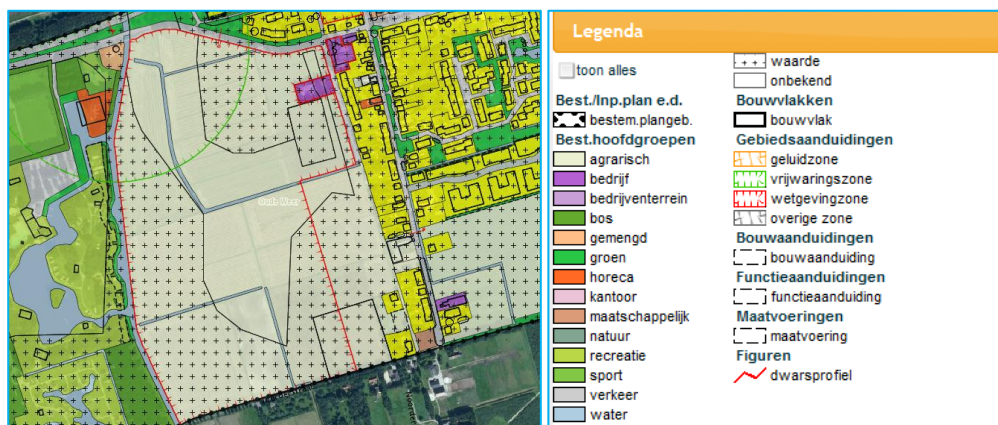
In het Natuurbeheerplan Drenthe 2008 is de ontwikkeling van het natuurgebied Oude Weer bij Gasselternijveen reeds opgenomen. Ook in het vastgestelde Natuurbeheerplan Drenthe 2012 is het gebied Oude Weer opgenomen als 'nieuwe natuur'. Hieronder de kaart uit het Natuurbeheerplan 2012.

Op basis van het natuurbeheerplan zijn de gronden door de Stichting aangekocht met als doel invulling te geven aan het EHS beleid van de overheid door de landbouwgrond om te vormen naar natuurgebied. In het bestemmingsplan Gasselternijveen – dorp is hiervoor een wijzigingsbepaling opgenomen, waarin is vermeld dat met deze bestemmingsplanwijziging de in het gebied aanwezige natuurwaarden beter kunnen worden beschermd. Het gebied vormt daardoor een mooie afsluiting van de bebouwing aan de westkant van Gasselternijveen en scheidt het Recreatiepark Hunzepad op een mooie manier af van het dorp. Het natuurgebied krijgt tevens een functie als waterbergingsgebied waarmee het een bijdrage levert aan het waterbeheer en de daarmee samenhangende veiligheid in het Hunzedal. In hoofdstuk 2 wordt uitvoerig ingegaan op de planvorming en de bijbehorende inrichting.

1.5 Planologisch kader

Het plangebied is gelegen in het bestemmingsplan Gasselternijveen - dorp, zoals deze is vastgesteld door de gemeenteraad op 16 maart 2011. Hieronder is de uitsnede zichtbaar gemaakt van de verbeelding van het bestemmingsplan Gasselternijveen - dorp.

Het plangebied is in dit bestemmingsplan bestemd als 'Agrarisch – cultuurgrond'. In het bestemmingsplan is voor deze bestemming een wijzigingsbepaling opgenomen (onder artikel 43) waarmee burgemeester en wethouders de mogelijkheid hebben om de bestemming Agrarisch – cultuurgrond te wijzigen in de bestemming Natuur. Dit kan door gebruik te maken van de wijzigingsprocedure ex artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

Aan het toepassing geven van de wijzigingsbevoegdheid is een aantal voorwaarden verbonden. Hieronder is de volledige wijzigingsbevoegdheid die vanuit artikel 43 van het bestemmingsplan Gasselternijveen - dorp van toepassing is, weergegeven.

b. de bestemmingen 'Agrarisch - Cultuurgrond' en 'Water' worden gewijzigd in de bestemming 'Natuur', mits:

1. deze wijzigingsbevoegdheid uitsluitend wordt toegepast, ter plaatse van de aanduiding 'wro-zone - wijzigingsgebied 9';
2. het de realisatie van een natuurgebied betreft zoals die in het Natuurbeheerplan Drenthe 2008 is opgenomen;
3. deze wijzigingsbevoegdheid pas kan worden toegepast nadat burgemeester en wethouders instemmen met een landschapsplan voor het gebied;
4. er geen onevenredige afbreuk zal worden gedaan aan de eventuele archeologische waarden van het gebied. Dit houdt in dat een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) dient te worden uitgevoerd waarbij, afhankelijk van de uitkomsten hiervan, een vervolgonderzoek moet plaatsvinden wat erop gericht is de behoudenswaardige vindplaatsen in de bodem te bewaren;
5. ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd dat aan kan tonen dat de ruimtelijke ontwikkeling vanuit ecologisch oogpunt acceptabel is;
6. voorafgaand aan de ontwikkeling van het gebied in een vroegtijdig stadium overleg zal worden gepleegd met het waterschap;
7. na toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid de regels van artikel 21 (bestemming Natuur) van overeenkomstige toepassing zijn.

Van belang is de eerstgenoemde voorwaarde dat de wijzigingsbepaling uitsluitend toegepast wordt waar gronden zijn aangeduid als 'wro-zone – wijzigingsgebied 9'. Gedurende het voorbereidingsproces om het natuurgebied te realiseren is het gebied wat de bestemming natuur moet krijgen vergroot en als zodanig groter dan het zogeheten 'wro-zone – wijzigingsgebied 9'. Om deze reden kan het gehele plan niet worden uitgevoerd middels toepassing van de wijzigingsprocedure ex artikel 3.6, lid 1

onder a van de Wet ruimtelijke ordening, maar is een partiële herziening van het bestemmingsplan Gasselternijveen – dorp noodzakelijk.

1.6 Verantwoording

Bij het opstellen van voorliggend bestemmingsplan is gebruik gemaakt van diverse (beleids)documenten en websites. Sommige (beleids)documenten en beeldbeschrijvende documenten zijn in voorkomende gevallen integraal overgenomen om de inhoud zoveel mogelijk te waarborgen. Daar waar bronnen zijn gebruikt is dat in de tekst weergegeven.

1.7 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 een uitgebreidere beschrijving gegeven van het plan mede in relatie tot het vigerende ruimtelijk beleid op basis van het bestemmingsplan Gasselternijveen - dorp.

In Hoofdstuk 3 komen de verschillende relevante beleidsstukken voorbij die van toepassing zijn op het plan en uitgewerkt van provinciaal niveau tot gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 4 geeft de invloed weer van het plan tot de verschillende omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 staat de economische uitvoerbaarheid centraal. Hoofdstuk 6 doet verslag van de inspraak- en overlegreacties, waarna hoofdstuk 7 ingaat op de juridische vertaling van het plan en vervolgens volgen in hoofdstuk 8 de regels.

2 Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie en historie

Het te ontwikkelen natuurgebied ligt ten westen van het dorp Gasselternijveen. Het plangebied wordt globaal begrensd door de Burgemeester van Royenstraat in het noorden, de Boerdijk in het oosten, de Noorderstraat in het zuiden en Rekreatiepark Hunzepark in het westen.

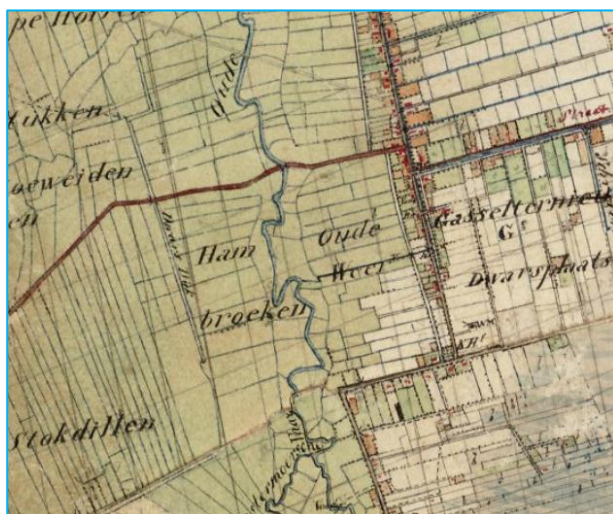
Momenteel is het terrein in gebruik ten behoeve van de agrarische sector als landbouwgrond. Onderstaande foto laat dit zien.

Zicht op plangebied in de richting van Gasselternijveen vanaf het bruggetje over de Hunze aan de Hambroeksweg (bron : Google streetview).

Het beekdal van de Hunze waar de Oude Weer in is gelegen is steeds verder in cultuur gebracht en aangepast aan de het veranderende agrarische grondgebruik.

Hieronder is de historie van het gebied zichtbaar gemaakt op basis van beschikbaar historisch kaartmateriaal.

Oude Weer anno 1852

Anno 1900

Anno 1954

Anno 1991

Zichtbaar is gemaakt dat het gebied ten oosten en westen van de Oude Weer is ontwikkeld met woningbouw en recreatie en dat het gebied zelf al die tijd vrij is gebleven van bebouwing. Wel is zichtbaar dat het in oude tijden meanderende beekje de Hunze is gekanaliseerd ten behoeve van de steeds verder doorgevoerde schaalvergroting in de landbouw.

Sinds het Hunzeproject en sinds het Hunzedal is opgenomen in de EHS is het overheidbeleid gericht op natuurontwikkeling langs de Hunze.

Met de herinrichting zal het landschapsbeeld ter plekke van Oude Weer een grote wijziging ondergaan. In de huidige situatie is het een gebied waarbij de waterhuishouding van het gebied is gericht op een landbouwfunctie (akkerbouw). Met name de maisteelt is sterk beeldbepalend. Verder is het nu een open gebied, waarvan de randen (noord-, oost-, en zuidrand) gevormd worden door woningen met erfbeplanting en aan de westkant het recreatiegebied Het Hunzepark, met beplanting, bungalows en stacaravans. Molen De Juffer vormt in de noordwesthoek van het gebied een karakteristiek beeldbepalend element.

In de nieuwe situatie verdwijnt de landbouw en maakt plaats voor natuur, waterfuncties en recreatief medegebruik. Het gebied krijgt een sterk gevarieerd landschapsbeeld. De Hunze krijgt een nieuwe stroomgeul met een meanderend tracé, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op de historische beekloop. Door het graven van de nieuwe stroomgeul ontstaat een langgerekt eiland. Het eiland kenmerkt zich aan de zuidkant door microreliëf (ophoging met vrijkomende grond) en spontane bos- en natuurontwikkeling ("nieuwe wildernis"). Aan de noordkant van dit eiland wordt geen grond opgebracht, maar wordt het maaiveld verlaagd tot circa 15 cm onder het Hunzepeil, waardoor er een rietmoeras ontstaat. Op deze plek past, in verband met de molenbiotoop, geen opgaande beplanting.

In het centrum van het gebied wordt het maaiveld plaatselijk verlaagd zodat er brede slenken ontstaan. Deze zullen gemiddeld één maal per jaar, bij hoog water, watervoerend zijn. Voor het overige deel van het jaar hebben ze een meer droog karakter.

Ten noorden van de Cholerasloot, waar het terrein het laagst is, wordt de bestaande karakteristieke slotenstructuur gehandhaafd. De sloten takken aan op de nieuwe slenk. Ze worden aan de westkant gedempt zodat ze geen water af kunnen voeren naar de Hunze. Ten zuiden van de Cholerasloot zijn slechts enkele sloten aanwezig die worden gedempt. Een en ander versterkt de variatie in het gebied ten noorden en ten zuiden van de Cholerasloot.

Aan de zuidoostkant van het gebied wordt een nieuwe afwateringssloot gegraven. Deze sloot heeft een afvoerende functie voor het landbouwgebied ten zuiden van het plangebied. Het nieuwe tracé is als een geïntegreerd onderdeel opgenomen in het ontwerp, volgt de hoogtelijnen in het gebied en ligt aan de voet van het hogere gedeelte in de uiterste zuidoosthoek van het plangebied.

Daar waar dat noodzakelijk is, worden aan de randen kaden aangelegd, die er uitzien als natuurlijk ogende hoogtes. In het plangebied wordt het contrast tussen hoog en laag, nat en droog, verder versterkt door de uitkomende grond van nieuw te graven stroomgeul, watergangen en slenken te verwerken op de hogere delen en in kaden.

De inrichting bestaat overwegend uit bloemrijke grazige vegetaties met plukjes struweel (meidoorn, sleedoorn en braam), waarbij uitgegaan wordt van begrazingsbeheer. Het hoger gelegen zuidoostelijk terreingedeelte, aan de oostkant van de afwateringssloot, blijft buiten de begrazing en hier zal zich spontaan bos en struweel kunnen ontwikkelen. Grenzend aan de wandelroute, zijn op twee plaatsen geïsoleerde poelen opgenomen.

Op tekening ziet de herontwikkeling er globaal als volgt uit. Het betreft hier de inrichtingsschets zoals deze voor de Stichting is gemaakt.

Legenda	
	Geulen en open water
	Slenk
	Bloemrijk grasland met plukjes struiken (vochtig tot droog)
	(Spontaan te ontwikkelen) bos en struweel van beekdalen
	Moeras
	Poel
	Kade met wandelroute

In het plan voor Oude Weer is rekening gehouden met een aantal voor dit gebied kenmerkende cultuurhistorische aspecten. Bij de planvorming is echter ook aansluiting gezocht bij de directe omgeving van het plangebied.

De hermeandering van de Hunze is, voor zover als mogelijk, gebaseerd op de oude loop van de Hunze zoals deze staat vermeld op de kaarten van begin negentienhonderd. De op deze kaarten afgebeelde Choleraslout is eveneens onderdeel van de nieuwe plannen. Deze watergang vormde vroeger de relatie tussen de haven in het dorp en de Hunze. Van hieruit voeren de schepen de Hunze en het Reitdiep af, richting de zee. Bij de herinrichting, behoudt deze watergang de kenmerkende rechte loop. Een ander belangrijk cultuurhistorisch object is de molen De Juffer. In het plan is rekening gehouden met de molenbiotoop.

Recreatief medegebruik

Oude Weer sluit aan de oostzijde direct aan op de woonbebouwing van Gasselternijveen. Er is dan ook voor gekozen om de oostrand recreatief toegankelijk te maken. In aansluiting op de omringende wegenstructuur is langs de gehele oostrand een wandelpad opgenomen. Dit pad, in de vorm van een maaipad, is gesitueerd op een kade van wisselende hoogte met een kronkelig tracé. Tevens zijn op enkele strategische plekken uitzichtpunten aangebracht. Het hoogste punt ligt circa 5 meter hoger dan het omringende maaiveld. De combinatie van het kronkelige maaipad en de afwisselende hoogtes en uitzichtpunten, maakt dat er steeds sprake is van een wisselend beeld op de Oude Weer. De afwisselende inrichting (open, water, moeras, grazige vegetatie, bos) en het feit dat begrazing plaatsvindt, dragen bij aan een verhoging van de recreatieve waarde en de natuurbeleving aan de westkant van Gasselternijveen.

3

Hoofdstuk 3 Beleidsdoelen

Binnen het ruimtelijk werkveld is door de verschillende overheidslagen veel beleid opgesteld. Middels dit beleid is getracht richting te geven aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Getoetst wordt of het plan past binnen het vigerende planologisch kader en binnen het ruimtelijk beleid van de verschillende overheidslagen. In dit hoofdstuk staat een overzicht van het van toepassing zijnde beleid in relatie tot de gewenste ontwikkelingen van de initiatiefnemer.

3.1

Rijksbeleid

3.1.1

Ruimtelijk - Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 22 november 2011 onder aanvaarding van een aantal moties door de Tweede Kamer aangenomen en 13 maart 2012 vastgesteld. Onderdeel van deze structuurvisie is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro).

De structuurvisie bepaalt de ambities voor Nederland in 2040. Deze hebben betrekking op de concurrentiekracht, bereikbaarheid, en leefbaarheid en veiligheid van/in Nederland. Voor deze 3 rijksdoelen worden 13 onderwerpen van nationaal belang genoemd. Hiermee geeft het Rijk aan waarvoor zij verantwoordelijk is en waarop zij resultaat wil boeken.

Het Rijk kiest hiermee voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts deze 13 nationale belangen. Buiten deze belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid, hieronder zijn de 13 nationale belangen weergegeven.

1. Een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
2. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
3. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
4. Efficiënt gebruik van de ondergrond;
5. Een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
6. Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor en vaarwegen;
7. Het instandhouden van de hoofdnetwerken van weg, spoor en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen;
8. Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
9. Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
10. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;

12. Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
13. Zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

De structuurvisie geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

Delen van de structuurvisie die de nationale ruimtelijke belangen borgen en die juridische doorwerking behoeven, zijn uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur, de Amvb Ruimte (Barro).

Het Rijk gaat er vanuit dat de nationale ruimtelijke belangen die via wet- en regelgeving opgedragen worden aan de andere overheden goed door hen worden behartigd. Het nieuwe Rijkstoezicht in de ruimtelijke ordening richt zich op het toezicht achteraf. Wanneer rijksdoelen en nationale belangen raken aan regionale opgaven, vraagt dit om heldere taakverdeling en samenwerkingsafspraken tussen de betrokken overheden. Waar het Barro bepalingen bevat gericht op gemeentelijke bestemmingsplannen gaat het Rijk er vanuit dat deze doorwerking krijgen. Het Rijk zal tijdens het opstellen en vaststellen van bestemmingsplannen dan ook niet toetsen op een correcte doorwerking van nationale belangen. Daarnaast blijft het Rijk opkomen voor zijn directe belangen bij gemeentelijke en provinciale plannen vanuit de rol van weg- en waterbeheerder (Rijkswaterstaat), eigenaar van defensie terreinen (ministerie van Defensie) en voor projecten in het kader van de rijkscoördinatieregeling rond rijksinpassingsplannen op het terrein van de energie-infrastructuur (het ministerie van EL&I).

Voor Gasselternijveen zijn in de SVIR geen onderwerpen opgenomen die aangemerkt worden als nationaal belang waarmee rekening gehouden dient te worden zodat het ruimtelijk Rijksbeleid als zodanig niet van invloed is op voorliggend ruimtelijk plan.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie en –verordening Drenthe

Op 2 juni 2010 is de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is hét strategische kader voor de ruimtelijk–economische ontwikkeling van Drenthe. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein.

In de Omgevingsvisie zijn vier wettelijk voorgeschreven provinciale planvormen samengenomen, te weten:

- De provinciale structuurvisie op grond van de Wro;
- Het provinciaal milieubeleidsplan op grond van de Wet milieubeheer (Wm);
- Het regionaal waterplan op grond van de waterwetgeving;
- Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan op grond van de Planwet verkeer en vervoer.

De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020, met in sommige gevallen een doorkijk naar de periode erna.

Missie

De missie uit de Omgevingsvisie luidt: 'Het koesteren van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe passend bij deze kernkwaliteiten'.

De kernkwaliteiten zijn:

- rust, ruimte, natuur en landschap;
- oorspronkelijkheid;
- noaberschap;
- menselijke maat;
- veiligheid;
- kleinschaligheid (Drentse schaal).

Ruimtelijke ontwikkelingen

De provincie wil ontwikkelingen stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving.

Hieronder volgen de relevante delen uit de Omgevingsvisie die relevant zijn voor het voorliggende ruimtelijk initiatief, met name de visie op natuur.

Natuur

Natuur neemt in de Omgevingsvisie een dubbelrol in. Natuur is zowel een kernkwaliteit als een te ontwikkelen functie. De bestaande natuur binnen de EHS beschouwt de provincie als een kernkwaliteit. De provinciale ambitie ten aanzien van natuurontwikkeling is verwoord in paragraaf 4.3.3 van de omgevingsvisie en luidt als volgt.

4.3.3 Robuuste natuur

Wereldwijd gaat de verscheidenheid van de in het wild levende dier- en plantensoorten sterk achteruit. Deze biodiversiteit neemt af door de aantasting van leefgebieden en door het veranderde klimaat. Om de biodiversiteit te behouden en waar mogelijk te herstellen, zijn er wereldwijd afspraken gemaakt. In Nederland worden gebieden met een bijzondere natuurkwaliteit onderling verbonden tot een EHS. De EHS is een samenhangend netwerk van gebieden dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. De provincies zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de EHS, door gebieden aan te wijzen en door zorg te dragen voor de kwaliteit van die gebieden.

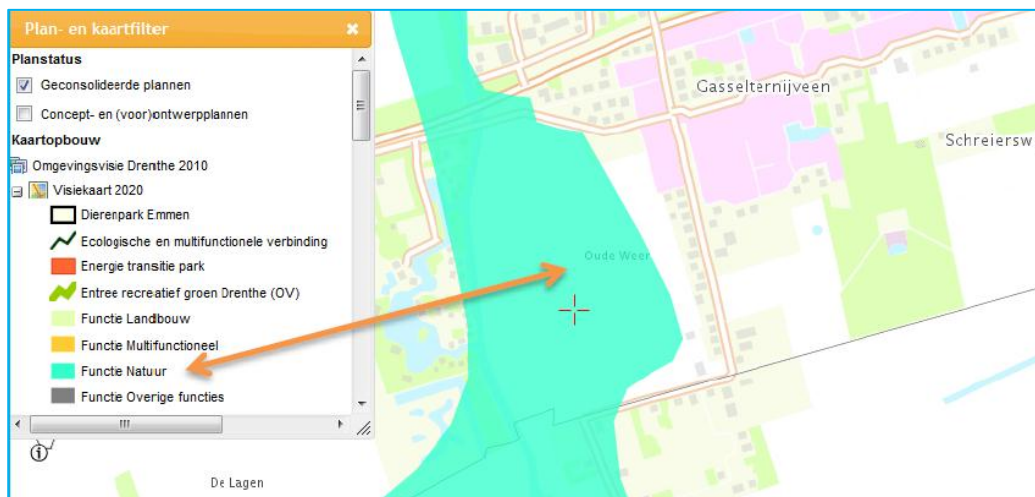
Functionele indeling Natuur

Binnen gebieden met de functie Natuur (zie kaart 1, Visie 2020), staat de ontwikkeling van de hoofdfunctie Natuur voorop. Daarbij gaat het om het behouden, herstellen en ontwikkelen van natuurwaarden.

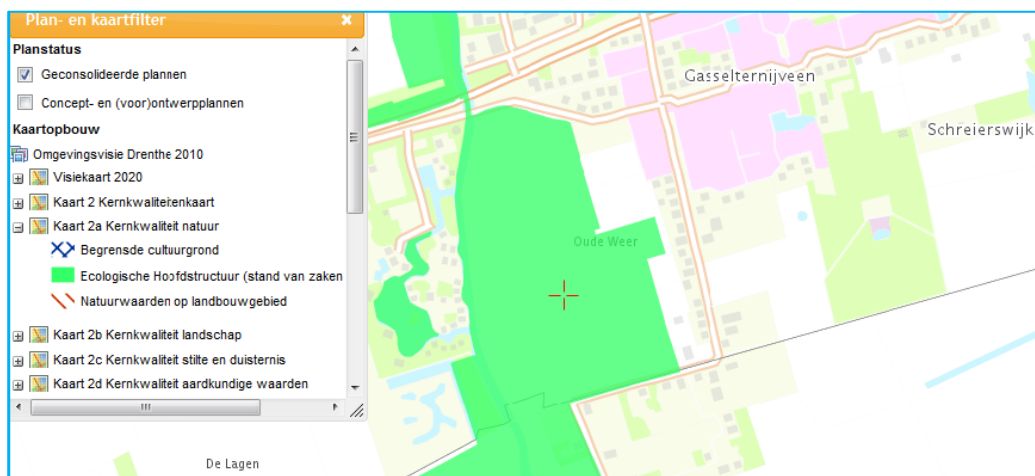
De visiekaart toont een globale gebiedsindeling. Er is een ondergrens gehanteerd van enige tientallen hectares. Andere functies kunnen deel blijven uitmaken van deze gebieden. Zo zijn in deze gebieden ook aspecten van cultuurhistorie en landschap van

belang. Andere ontwikkelingen zijn aanvaardbaar zolang deze verenigbaar zijn met, of ten dienste staan van, de natuurontwikkeling.

Hieronder de uitsnede van de Visiekaart 2020, waarbij zichtbaar is dat het gebied Oude Weer op basis van de Visiekaart ook is aangeduid als 'Natuur'.

Hieronder volgen verder nog de kaartbeelden van de zogeheten Kernkwaliteiten zoals die voor het gebied gelden op basis van de omgevingsvisie en verordening.

Kaartlaag Kernkwaliteit Natuur.

Op basis van de kernkwaliteitenkaart is hier sprake van de kernkwaliteit natuur, in het bijzonder de Ecologische Hoofdstructuur. Over deze kernkwaliteit in relatie tot de Ecologische Hoofdstructuur is het volgende te benoemen.

Ecologische hoofdstructuur

De belangrijkste natuurgebieden in Drenthe zijn de heidevelden, vennen en hoogvenen op de plateaus en de beekdalen en laagveengebieden aan de randen van de plateaus. Vooral de hoogvenen, de natte heide en de bossen op de droge zandgronden zijn gevoelig voor een warmer klimaat.

De beken ontspringen op de voedselarme hogere gronden en stromen door een geleidelijk voedselrijker wordende bodem af naar de lage randen. De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen samen vormen de basis van de EHS in Drenthe.

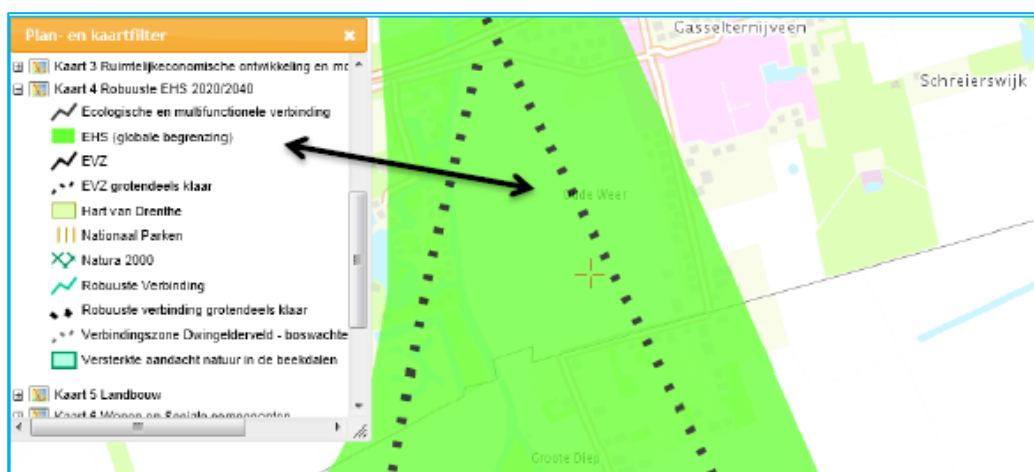
De provinciale langetermijnstrategie voor het realiseren van de EHS richt zich op het meer robuust maken ervan. Met een robuuste EHS wil de provincie bereiken dat de kwaliteit van de natuur zich duurzaam verbetert. Door de natuur in een robuuste EHS te concentreren, ondervinden andere functies (vooral landbouw en recreatie) hier minder beperkingen van. Het streven is dat de EHS in staat is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

De provincie is primair verantwoordelijk voor het realiseren van de EHS en het instandhouden van de natuurwaarden in de EHS. Van waterschappen en gemeenten verwacht de provincie eigen beleid dat er op is gericht om natuurwaarden binnen de beheersgrenzen in stand te houden.

Een gedeeld belang is een actueel natuurinformatiebestand, het delen van beleid- en beheerskennis en het onderhouden van maatschappelijk draagvlak (waaronder de inzet van vrijwilligers en natuurorganisaties).

Op deze vlakken wil de provincie dan ook met haar partners samenwerken. Ook het soortenbeleid, met de leefgebiedenbenadering, wil de provincie samen met de gemeenten uitvoeren.

De provinciale visie op de robuuste EHS is weergegeven op kaart 4, Robuuste EHS 2020/2040 van de omgevingsvisie. Hieronder een weergave van deze kaart 4 die geldt voor het plangebied. Het gebied is aangemerkt als gebied vallend binnen de globale begrenzing van de EHS en als 'robuuste verbindingzone'.

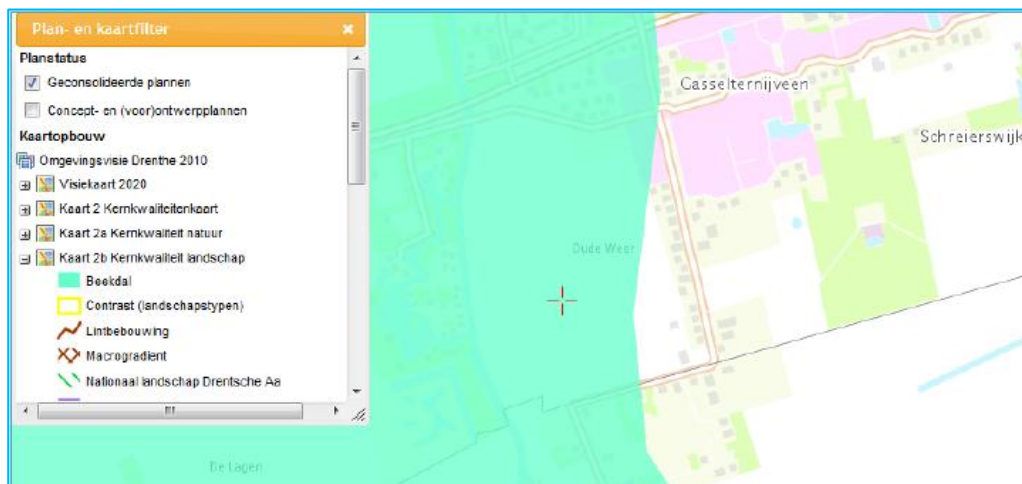

Bij het robuust maken van de EHS richt de provincie zich op een aantal aspecten, te weten:

1. Het realiseren van grotere, aaneengesloten natuurgebieden en het laten vervallen van de EHS-status voor kleinere, verspreid liggende gebieden;
2. Het versterken van de verbindingen in het netwerk, in combinatie met het verminderen van het aantal verbindingen;

3. Bij het verbinden van gebieden zo veel mogelijk gebruikmaken van de beekdalen.

Als zodanig past de natuurontwikkeling van de Oude Weer binnen de uitgangspunten die gelden voor deze kernkwaliteit alsmede de visie op de ontwikkeling van de EHS in dit gebied. Door de natuurontwikkeling bij de Oude Weer wordt het systeem meer robuust, doordat er aansluiting komt met het direct ten noorden van het plangebied gelegen natuurgebied Torenveen, waar de Hunze reeds heringericht is. Ook wordt gebruikt gemaakt van een beekdal, te weten het beekdal van de Hunze. Als zodanig is de natuurontwikkeling een versterking van de kernkwaliteit.

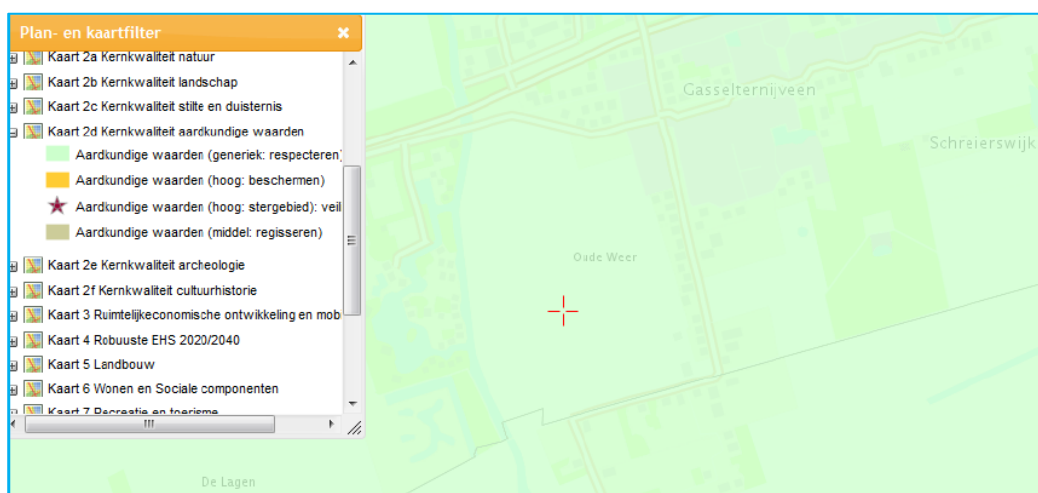
Kaartlaag kernkwaliteit Landschap.

Op basis van de kernkwaliteit Landschap is hier sprake van een Beekdal. De kwaliteit en de diversiteit van het Drentse landschap dragen sterk bij aan het aantrekkelijke milieu om te wonen, te werken en te recreëren. De identiteit van het Drentse landschap wordt bepaald door de ontstaansgeschiedenis en de diversiteit aan landschapstypen. De provinciale ambitie is het behouden en versterken van de verscheidenheid, de kwaliteit, de identiteit en de beleefbaarheid van het landschap. Van provinciaal belang is het behouden van landschapskenmerken en de onderlinge samenhang en het versterken van de verschillende landschapstypen. Op de Kernkwaliteitenkaart van de Omgevingsvisie is door de provincie aangegeven welke landschappen en onderdelen daarvan van provinciaal belang zijn.

De doelstellingen voor de kernkwaliteit landschap zijn:

- Het behouden en versterken van de ruimtelijke afwisseling van landschapstypen;
- Het behouden en versterken van de volgende karakteristieke kenmerken van de verschillende landschapstypen;
- in esdorpenlandschap/esgehuchten: de essen en beekdalen;

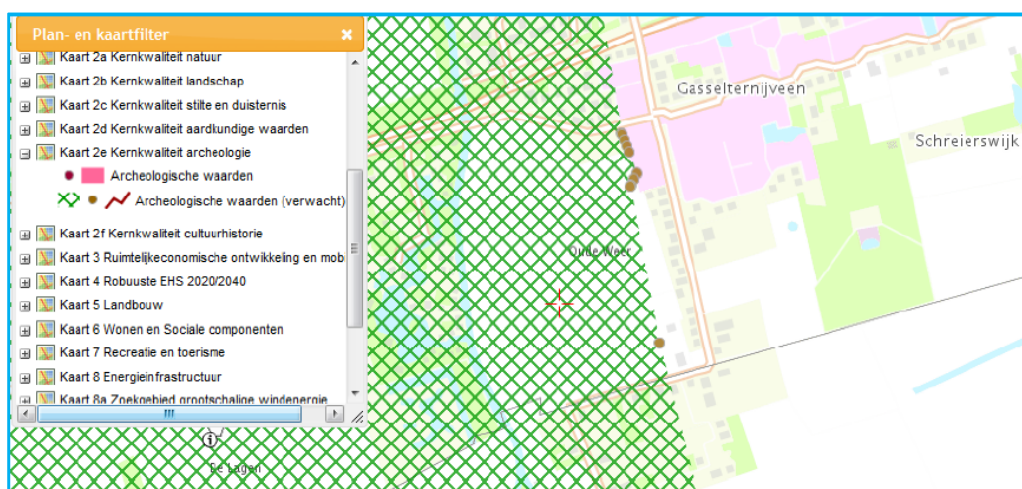
Ter plaatse van het plangebied stroomt de Hunze. In het kader van het Hunzeproject is het de bedoeling het Hunzedal zoveel mogelijk weer in te richten als een beekdallandschap. De geplande natuurontwikkeling draagt bij aan een verdere versterking van dit beekdallandschap en is als zodanig aan te merken als een versterking van de kernkwaliteit landschap voor dit gebied.

Kaartlaag kernkwaliteit aardkundige waarden.

Op basis van de kernkwaliteit aardkundige waarden geldt hier een generiek beschermingsniveau voor wat betreft aardkundige waarden. Drenthe heeft een eigen karakter, een eigen (ruimtelijke) identiteit, die door inwoners en bezoekers hoog gewaardeerd wordt. Het aardkundige landschap van Drenthe is hiervoor in belangrijke mate bepalend. Het provinciaal aardkundig erfgoed is de enige informatiebron over de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van Drenthe. Net als archeologische waarden zijn aardkundige waarden voor het merendeel onzichtbaar, onvervangbaar en niet te compenseren. Ze zijn per definitie kwetsbaar voor ruimtelijke ontwikkelingen die met bodemingrepen gepaard gaan. De provincie wil aardkundige waarden die bijdragen aan het specifieke Drentse karakter behouden en waar mogelijk herstellen zonder daarbij het normale landbouwkundig gebruik te belemmeren.

Voor aardkundige waarden onderscheidt de provincie drie beschermingsniveaus die verschillen in de mate van inzet van de provincie. De twee hoogste beschermingsniveau's (voorwaarden stellen en eisen stellen) zijn van provinciaal belang. Hier geldt het laagste niveau, zodat voor deze kernkwaliteit verder geen sprake is van provinciaal belang.

Kaartlaag kernkwaliteit archeologie.

Op basis van de kernkwaliteit archeologie geldt dat het gebied wordt aangeduid als een gebied waar archeologische waarden worden verwacht. Het archeologisch erfgoed is volgens de provincie de enige bron van informatie over de bewoningsgeschiedenis van de provincie van de steentijd tot de middeleeuwen. Het merendeel van het archeologisch erfgoed is onzichtbaar en is daardoor zeer kwetsbaar voor ruimtelijke ontwikkelingen die met bodemingrepen gepaard gaan. Archeologische waarden zijn onvervangbaar en niet te compenseren. Daarom geeft de provincie het archeologisch erfgoed een duidelijke plaats in haar ruimtelijk beleid.

De kaart Archeologie (kaart 2E van de Omgevingsvisie) geeft een totaaloverzicht van de archeologische waarden en verwachtingen die de provincie van provinciaal belang acht. Deze waarden zijn volgens de provincie essentieel om het verhaal van de regionale bewoningsgeschiedenis te kunnen vertellen, voor nu en voor toekomstige generaties. De archeologische waarden van provinciaal belang die samenhangen met de cultuurhistorische waarden of die ruimtelijk zichtbaar zijn, zijn terug te vinden op de kaart Cultuurhistorie (kaart 2F van de Omgevingsvisie).

De provinciale doelstellingen voor archeologie zijn:

- Het in de bodem bewaren (behoud 'in situ') van waardevol Drents archeologisch erfgoed of – als dat niet mogelijk is – het opgraven en duurzaam veilig stellen (behoud 'ex situ') van het erfgoed in het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis;
- Het op goede wijze uitvoeren van archeologisch onderzoek in het kader van ruimtelijke plannen;
- Het vergroten van het draagvlak voor het archeologisch erfgoed;
- Het ontsluiten van het 'archeologische verhaal van Drenthe'.

Voor voorliggend bestemmingsplan is op goede wijze uitvoering gegeven aan het uitvoeren van een deugdelijk archeologisch onderzoek voor het plangebied. Op basis van het onderzoek zijn aanbevelingen gedaan om zodoende met inachtneming van de bescherming van archeologische waarden het plan tot uitvoering te kunnen brengen.

De onderzoeksresultaten zijn weergegeven in paragraaf 4.1.2 van dit bestemmingsplan en in de bij dit bestemmingsplan gevoegde bijlage inzake het archeologisch onderzoek. Geconcludeerd kan worden dat de natuurontwikkeling in het gebied Oude Weer in overeenstemming is met het provinciaal beleid en een versterking vormt van de aanwezige kernkwaliteiten.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Buitengebied Aa en Hunze

Doel en karakter

De structuurvisie moet gezien worden als een visie op hoofdlijnen op de toekomst van het buitengebied. De visie is daarmee globaal van aard. Met de structuurvisie buitengebied beschikt de gemeente over een integraal beleidskader voor het landelijk gebied, waarin ruimtelijke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen worden benoemd, onderlinge relaties inzichtelijk worden gemaakt en een helder afwegingskader voor mogelijke ontwikkelingen wordt geboden.

De structuurvisie zal gebruikt gaan worden als toetsingskader voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied. Het is dan ook de bedoeling dat de structuurvisie gaat fungeren als beleidskader voor de herziening van het bestemmingsplan voor het buitengebied. Een onderdeel van de structuurvisie vormt een uitvoeringsparagraaf. De uitspraken in het kader van de structuurvisie zijn dus niet vrijblijvend.

Over de ontwikkeling van natuur in het veenontginningslandschap is het volgende verwoord in de structuurvisie.

In het gebied van de veenontginningen is een transformatie gaande naar een meer natuurlijk landschap voor recreatieve, natuur- en woondoeleinden. De natuurontwikkeling voor de realisatie van de EHS in het stroomdal van de Hunze is daar op dit moment het meest zichtbare voorbeeld van. De natuurontwikkeling hier geeft goede mogelijkheden voor combinaties met andere functies zoals waterberging en recreatie. Het verzoek is in overeenstemming met de structuurvisie.

3.3.2

Toekomstvisie Aa en Hunze

De Toekomstvisie 2020 (vastgesteld in december 2009 door de gemeenteraad) zet de koers uit voor de toekomst van de gemeente Aa en Hunze. Met deze toekomstvisie stelt de gemeente de bestaande kwaliteiten en waarden veilig voor de toekomst. Wat ons bindt zijn de kernwaarden van Aa en Hunze. De sterke sociale verbanden, een gevoel van geborgenheid, saamhorigheid en naoberschap in een prachtig landschap met mooie dorpen. Dat wil de gemeente Aa en Hunze vasthouden en van hieruit vernieuwen: Aa en Hunze Buitengewoon!

Identiteit kleuren

De gemeente bestaat uit 35 dorpen met elk een eigen identiteit. Gieten is Rolde niet, Gasselte is geen Eexterveen. De Veenkoloniën zijn anders dan de Hondsrug of het Drents Plateau.

De diversiteit en eigenheid van de dorpen en landschappen is een kwaliteit die behouden moet blijven. Ook voor recreanten en toeristen: Aa en Hunze is hét recreatiegebied van Noord-Drenthe.

Richting geven

De toekomstvisie heeft geen vrijblijvend karakter. De visie legt een aantal belangrijke keuzes vast en geeft richting aan het gemeentelijk beleid voor de komende jaren. De toekomstvisie geeft niet altijd een concreet antwoord, maar helpt wel dat antwoord te formuleren.

In de toekomstvisie staat het volgende genoemd ten aanzien van de ontwikkeling van natuur en landschapswaarden.

“Ons landschap is rijk aan kwaliteit en diversiteit – het Drents Plateau, de Hondsrug, de Veenkoloniën. Dit is bekroond met de aanwijzing van een groot deel van Aa en Hunze tot Nationaal Landschap. Diverse functies in het buitengebied – landbouw, natuur, water, wonen, recreatie – vragen ruimte voor ontwikkeling. Dat vraagt om een duurzaam perspectief, met een gebiedsgerichte uitwerking. Leidend beginsel voor de verdere ontwikkeling is de landschappelijke kwaliteit. Dit is immers onze bestaansbasis:

dankzij ons landschap is het hier buitengewoon mooi wonen en recreëren. Behoud van wat er is, is dus essentieel.

Wel willen we ruimte bieden voor ontwikkeling en kwalitatieve verbeteringen aanbrengen. Door nieuw landschap wordt het er mooier en robuuster op. Robuuste landschappen kunnen tegen een stootje en bieden ruimte voor ontwikkeling zonder dat het de ruimtelijke kwaliteit teniet doet.

De ambitie is een kwaliteitsontwikkeling in gang te zetten, waarbij elk nieuw project – klein of groot – bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving. De kwaliteit, diversiteit en robuustheid van ons landschap wint hierdoor aan kracht. Als basis gelden actuele gebiedskenmerken zoals we ze nu kennen: de grootschalige, open Veenkoloniën en de kleinschalige Hondsrug en het Drents Plateau.

4 Hoofdstuk 4 Omgevingsfactoren

Ruimtelijke plannen kunnen van invloed zijn op de omgeving. Anderzijds kan ook de zichtbare en soms niet zichtbare omgeving van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van de voorgenomen plannen. In dit hoofdstuk worden de omgevingsfactoren beschreven. Daarnaast wordt per omgevingsfactor beoordeeld wat de invloed op het plan kan zijn.

4.1 Archeologie

4.1.1 Aanleiding en doel

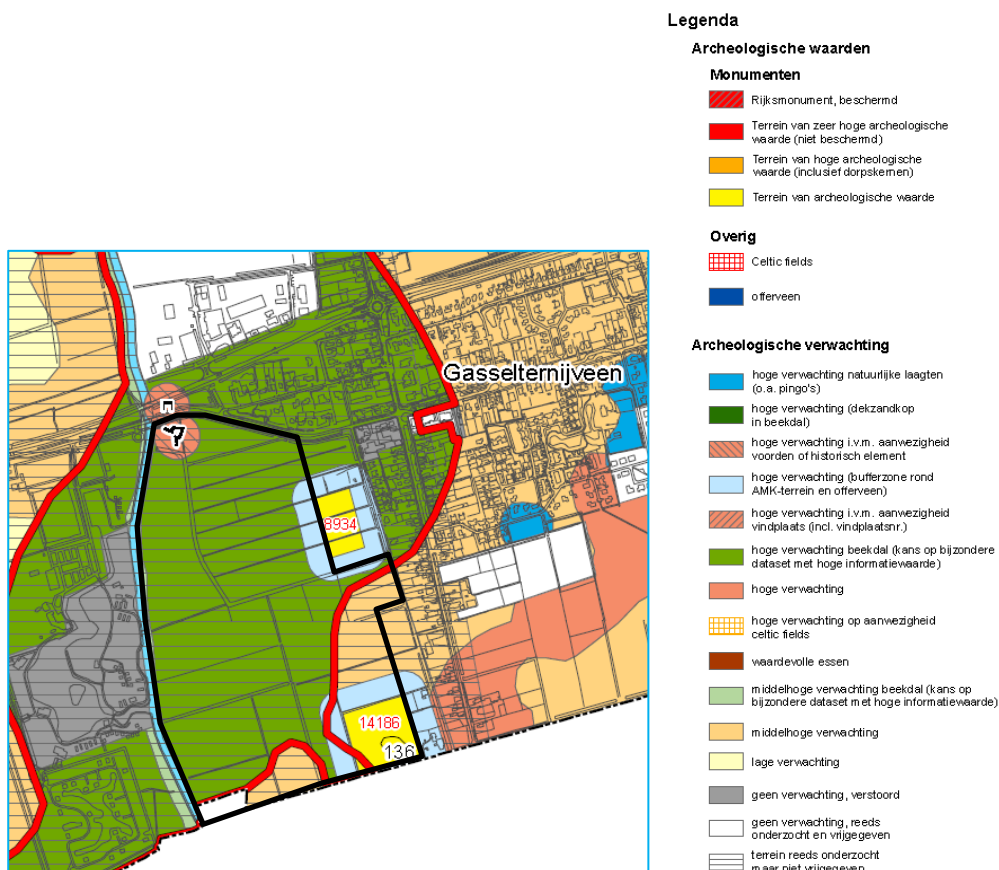
De toenemende bedreiging van het archeologische erfgoed in heel Europa, niet alleen door natuurlijke processen of ondeskundig gebruik van het bodemarchief, maar ook door ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening, gaf aanleiding voor het in 1992 door de Europese lidstaten ondertekende Verdrag van Valletta. Dit verdrag wordt ook wel het Verdrag van Malta genoemd.

Doel van het archeologisch (voor)onderzoek is het waar nodig beschermen van archeologische waarden en het streven naar behoud van de waarden in de bodem (in situ). De essentie van het archeologisch (voor)onderzoek is het verkrijgen van gegevens over de archeologische resten in de bodem teneinde in een vroeg stadium een goede afweging te kunnen maken van alle bij een ruimtelijk besluit betrokken belangen.

(bron: www.rijksoverheid.nl)

4.1.2 Doorwerking naar het plan

In 2012 heeft de gemeente Aa en Hunze een archeologische beleidsadvieskaart voor haar grondgebied vastgesteld. Deze kaart is leidend voor de omgang met archeologie in ruimtelijke plannen. Hierna een uitsnede van de kaart.

Volgens de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart liggen in het oosten van het plangebied twee gebieden van archeologische waarde, de zogenaamde AMK-terreinen 8934 en 14186.

Ten noorden en ten westen van AMK-terrein 14186 liggen zones met een middelhoge archeologische verwachting. In het grootste deel van het plangebied is sprake van een hoge archeologische verwachting vanwege aanwezigheid van een beekdal. De aard en omvang van de toekomstige ingrepen in het plangebied kunnen gevolgen hebben voor de aanwezige archeologische (verwachtings)waarden in het plangebied.

Wat betekenen deze aanduidingen in relatie tot het eventueel uitvoeren van archeologisch onderzoek en de doorwerking naar de regels.

- **AMK-terreinen:**
dubbelbestemming waarde archeologie 2. Er is géén oppervlaktevrijstelling;
- **Bufferzone rond AMK-terreinen:**
dubbelbestemming waarde archeologie 4. Er is géén oppervlaktevrijstelling;
- **Hoge archeologische verwachting:**
dubbelbestemming waarde archeologie 5. Ingrepen dieper dan 30 cm en > 500 m² zijn onderzoeksplchtig;
- **Middelhoge archeologische verwachting:**
dubbelbestemming waarde archeologie 6. Ingrepen dieper dan 30 cm en > 1000 m² zijn onderzoeksplchtig.

Op basis van de aanwezigheid van deze archeologische waarden is archeologisch onderzoek nodig.

In opdracht van stichting Het Drentse Landschap heeft Grontmij Nederland B.V. een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor de locatie Oude Weer te Gasselternijveen. Het onderzoek heeft bestaan uit een uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen (IVO-B) en de rapportage hierover. Het onderzoek is uitgevoerd conform het plan van aanpak. Er is een booronderzoek uitgevoerd met aandacht voor geomorfologie, bodemopbouw en de mate van bodemverstoring. Tevens is gelet op de aanwezigheid van eventuele archeologische Resten voorafgaand aan onderhavig booronderzoek door Grontmij een bureaustudie uitgevoerd.

De totale oppervlakte van het te onderzoeken terrein bedraagt circa 40 hectare. Het maaiveld ter plaatse van het plangebied ligt gemiddeld op 4 tot 4,5 m +NAP. De betreffende werkzaamheden zijn uitgevoerd conform de richtlijnen van het handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.2).

Het gehele onderzoek, bekend onder de titel 'Archeologisch onderzoek Oude Weer', rapportnummer 265499, d.d. 31 maart 2011 is als afzonderlijke bijlage bij dit plan gevoegd. Hieronder volgen integraal overgenomen de belangrijkste conclusies uit het onderzoek.

Conclusies veldonderzoek

Het westelijk deel van het plangebied is gelegen in het beekdal en deels in de oude loop van de Hunze. De ligging van het plangebied in een stroomlandschap was duidelijk zichtbaar in de boringen.

De bodem in het westelijk deel is gelaagd en dynamisch van aard. Aan de randen van de oude Hunzemeander zijn in een aantal boringen relatief dikke veenpakketten aangetroffen, waarin archeologische vondsten goed bewaard kunnen zijn gebleven. De dekzandkop in het zuidoosten van het plangebied bleek voor een groot deel verstoord te zijn. De top van het dekzand is tijdens egalisatiewerkzaamheden afgeschoven, waardoor in vooral de hoogst gelegen delen geen intacte bodems meer aanwezig zijn. In enkele boringen is nog een intact bodemprofiel aangetroffen. In het zuidwesten van het plangebied zijn twee oppervlaktevondsten gedaan in de vorm van verbrande en bewerkte vuursteenfragmenten.

Conclusies en samenvatting

Uit het veldonderzoek is gebleken dat de bodem in het plangebied, met uitzondering van het zuidoosten, bestaat uit beekafzettingen. In delen van het plangebied is een veenpakket aanwezig. In het zuidoosten van het plangebied is een dekzandkop aanwezig, die voor een deel verstoord is. Tijdens het veldonderzoek zijn in het zuidwesten van het plangebied archeologische indicatoren waargenomen in de vorm van verbrande vuursteenartefacten.

Advies

Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek wordt voor een deel van het plangebied vervolgonderzoek aanbevolen, afhankelijk van de bodemopbouw en de geplande ingrepen.

Beek en slenken

Daar waar de nieuwe beek wordt uitgegraven en er ter plekke van de nieuwe beekloop nog een aanzienlijk veenpakket (L0,5 m) aanwezig is, bestaat de kans op het aantreffen van goed geconserveerde archeologische vondsten. Gedacht moet worden aan depotvondsten en bruggen/ voordes/visfuiken. Depotvondsten betreffen bijna altijd toevalsvondsten, maar aangezien ten zuiden van het plangebied al dergelijke vondsten zijn aangetroffen, is het niet onwaarschijnlijk dat deze ook aanwezig zijn in de oude Hunzeloop in het plangebied. Voor het ontgraven van de nieuwe loop wordt een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden aanbevolen. Tijdens de begeleiding zal de uitgegraven loop en de grond die daarbij vrijkomt worden onderzocht op de aanwezigheid van structuren, zoals bruggen en de aanwezigheid van toevalsvondsten, zoals stenen of bronzen bijlen. Voor het ontgraven van de slenken volstaat een archeologische veldinspectie achteraf.

Dekzandkop

Ter plekke van de dekzandkop in het zuidoosten van het plangebied (AMK-terrein 14186) zijn tijdens het inventariserend veldonderzoek geen archeologische indicatoren aangetroffen. Er zijn echter tijdens eerder booronderzoek wel vondsten gedaan, ter plekke van boringen met een intact bodemprofiel. Ook tijdens het recent uitgevoerde waarderende booronderzoek zijn in een aantal boringen intacte bodems waargenomen. Er bestaat derhalve een kans dat archeologische waarden ter plekke van deze boringen in situ in de bodem aanwezig zijn. Indien er sprake is van een nederzetting kunnen diepere grondsporen, zoals haarden, ook in een verstoord bodemprofiel nog bewaard zijn gebleven.

Gezien de beperkte aard van de geplande ingrepen ter plekke van deze dekzandkop, wordt aanbevolen het AMK-terrein in zijn geheel in te passen in de planvorming. Er wordt aanbevolen het terrein eventueel zodanig op te hogen dat er geen risico bestaat op het verstoren van de onderliggende archeologische waarden.

Het laten groeien van bomen en/of struikgewas wordt afgeraden, omdat door de doorworteling ernstige verstoring van de vindplaats kan optreden.

Oppervlaktevondsten

Ter plekke van de oppervlaktevondsten in het zuidwesten van het plangebied wordt eveneens een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden aanbevolen. Tijdens de begeleiding zal op deze locatie ook een beperkte oppervlaktekartering kunnen worden uitgevoerd om vuursteenvondsten te verzamelen, om een eventuele vindplaats beter te kunnen waarderen en lokaliseren.

Algemeen

Voor aanvang van de werkzaamheden dient een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen opgesteld te worden, waarin de doelstellingen en randvoorwaarden van het onderzoek worden geformuleerd.

De overige voorgenomen bodemingrepen kunnen zonder archeologisch voorbehoud worden uitgevoerd.

Wanneer bij de uitvoering van de graafwerkzaamheden in delen die niet voor archeologische begeleiding in aanmerking komen, onverhoopt grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding gemaakt te worden bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden.

4.2 Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

4.2.1 Aanleiding en doel

Bij het transport, de opslag en bij het be- en verwerken in bedrijven van gevaarlijke stoffen, maar ook nabij luchthavens bestaat de kans op ongevallen waarbij slachtoffers vallen die niet bij de activiteit betrokken zijn. Personen die in bedrijven werken worden door de wetgeving rond arbeidsomstandigheden beschermd. Personen die zich buiten (extern) de bedrijfsgrens bevinden worden beschermd door wet- en regelgeving voor externe veiligheid. De vuurwerkramp in Enschede van mei 2000 heeft geresulteerd in een formalisering en deels aanscherping van wet- en regelgeving om het risico van dergelijke ongevallen te beperken.

Het doel van de toets op externe veiligheidsaspecten rond ruimtelijke plannen is na te gaan welke risico's de voorgenomen ontwikkelingen met zich brengen. Dit om de mogelijkheid te bieden een externe veiligheidssituatie te creëren die voldoet aan de behoeften. Daartoe kan het ruimtelijk initiatief of specifieke wijze worden ingevuld en kunnen eventuele aanvullende maatregelen worden getroffen.

Het externe veiligheidsonderzoek richt zich eerst op het plaatsgebonden risico. Dit geeft een beeld van de ruimtelijke verdeling van de hoogte van de risico's rond een bron. Vervolgens wordt nagegaan wat de hoogte van het groepsrisico is. Dit geeft inzicht in de aantallen personen die bij een ongeval kunnen worden betrokken. Als er sprake is van groepsrisico, als een ongeval tot meer dan 10 dodelijke slachtoffers kan leiden, moeten risicogegevens worden verzameld, moet een advies over het voorgenomen initiatief aan de regionale brandweer worden gevraagd en is de initiatiefnemer verplicht de veranderingen in het groepsrisico door de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling te verantwoorden. (bron: www.rijksoverheid.nl)

4.2.2 Doorwerking naar het plan

Het Besluit richt zich primair op inrichtingen zoals bedoeld in de Wet milieubeheer. In artikel 2, lid 1 van het BEVI staan de inrichtingen genoemd waarop het besluit van toepassing is. Deze inrichtingen brengen risico's met zich mee voor de in de omgeving aanwezige risicogevoelige objecten. Een natuurgebied wordt niet aangemerkt als een Bevi-inrichting. Tevens wordt een natuurgebied niet aangemerkt als een (beperkt)kwetsbaar object, zodat ook niet beoordeeld hoeft worden of zich in de nabijheid van het natuurgebied risicovolle inrichtingen of transportroutes bevinden. Vanuit het Bevi gezien is er geen belemmering ten aanzien van de natuurontwikkeling.

4.3 Bodem

4.3.1 Aanleiding en doel

De mens gebruikt de bodem op vele manier, voor bijvoorbeeld woningbouw, landbouw, aanleg van wegen en winning van grondstoffen. Om te zorgen dat dit ook in de toekomst mogelijk blijft, is een duurzaam beheer van de bodem belangrijk. Doordat de mens al vele eeuwen gebruik maakt van de bodem heeft hij overal sporen achtergelaten. Deze sporen zijn terug te zien in het landschap en te vinden op en in de bodem. Door bodemsanering worden de ernstige chemische verontreiniging van de bodem aangepakt. Bescherming van de bodem betekent bovendien het voorkomen dat

schone grond verontreinigd raakt en het rekening houden met de eigenschappen van de bodem.

Het doel van bodemonderzoek bij ruimtelijke plannen is de bescherming van de bodem. Een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd om te kunnen beoordelen of de bodem geschikt is voor de geplande functie en of sprake is van een eventuele saneringsnoodzaak.

Artikel 9 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat in het bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. (bron: www.rijksoverheid.nl).

4.3.2

Bodem

Door de Grontmij is een milieukundig historisch bodemonderzoek uitgevoerd. Het gehele onderzoeksrapport, bekend onder de titel 'Milieukundig historisch bodemonderzoek (NEN 5725) – historisch onderzoek Oude Weer', rapportnummer 265499, d.d. 21 februari 2011 is als afzonderlijke bijlage bij dit plan gevoegd. Hieronder volgen integraal overgenomen de conclusies uit het onderzoeksrapport.

Conclusie

Voor het projectgebied Oude Weer is historische informatie verkregen, deze is beoordeeld in het licht van de milieukundige bodemkwaliteit.

Op basis van de verkregen informatie blijkt dat het gebied als geheel al enkele eeuwen een nagenoeg geheel (extensieve) agrarische bestemming kent. De kans dat in het gebied een (ernstige) vorm van bodemverontreiniging aanwezig is, is dan ook gering. Wel is het gebied onteend en heringericht.

Voor wat betreft bodembedreigende activiteiten vormen historische slootdempingen in het gebied een mogelijke verontreinigingsbron. De kwaliteit van het gebruikte dempingsmateriaal is niet bekend. De ervaring leert dat vele van dergelijke dempingen zijn uitgevoerd met plaatselijk aanwezige grond en geen (ernstig) geval van bodemverontreiniging betreffen.

Aanbeveling

In relatie tot de voorgenomen werkzaamheden kan gesteld worden dat sprake is van een extensief gebruikt gebied. Omtrent bodembedreigende activiteiten is bij de gevraagde instanties nauwelijks informatie bekend. Wel zijn enkele locaties rondom het onderzoeksgebied onderzocht en in kaart gebracht.

Er kan gesteld worden dat gemiddeld genomen sprake is van een schone bodem (categorie Achtergrondwaarde Besluit bodemkwaliteit). De bodemkwaliteit van eventuele dempingen in het gebied wijkt van dit beeld mogelijk af. Ten tijde van (graaf)werkzaamheden verdient het aanbeveling om grond afkomstig uit (in het veld herkenbare) dempingen separaat te verwerken.

4.4 Flora- en fauna

4.4.1 Aanleiding en doel

Het beschermen, ontwikkelen en beheren van natuurgebieden is niet altijd genoeg om de verscheidenheid aan planten- en diersoorten in stand te houden. Bovendien komen veel soorten ook buiten natuurgebieden voor. De Flora- en Faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten.

De Flora- en Faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en Faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het Nee, tenzij. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en Faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer in alle gevallen een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling.

4.4.2 Doorwerking naar het plan

De vraag om een natuurtoets komt voort uit de flora- en faunawet. In deze wet wordt voor ruimtelijke ingrepen, inzicht vereist in de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Door middel van internet- en literatuuronderzoek en een veldbezoek kan worden bepaald welke beschermde plant- en diersoorten er in het plangebied voorkomen of eventueel voor kunnen komen en hoe het perceel ligt ten opzichte van waardevolle natuurbeschermingsgebieden en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Vanuit een eerste toets via www.synbiosys.alterra.nl blijkt het volgende ten aanzien van de ligging van voor de flora en fauna waardevolle (natuur)gebieden. Het onderzoeksgebied is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in Drenthe en ligt nabij Natura 2000-gebied Drouwenerzand. Het gebied is nu nog agrarisch in gebruik. De voorgenomen werkzaamheden zijn erop gericht de natuurwaarden te vergroten. Toetsing van de werkzaamheden aan de wezenlijke kenmerken van de EHS is in deze situatie niet nodig. Toetsing aan de mogelijke externe werking van de Natuurbeschermingswet is wel nodig. In het gebied kunnen verder beschermde planten

en dieren aangetroffen worden. Het toetsingskader hiervoor is de Flora- en faunawet en van toepassing op het onderzoeksgebied.

In dit kader is een natuurtoets uitgevoerd door de Grontmij. Het gehele onderzoeksrapport, als ook de daarbij behorende inventariserende onderzoeken zijn als bijlage bij dit plan gevoegd. Hieronder volgen integraal overgenomen de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek.

Ligging EHS en Natura 2000 gebieden in de nabijheid van het plangebied.

Beoordeling en afweging

Natuurbeschermingswet

Het Drouwenerzand is een actief stuifzandgebied op de flank van de Hondsrug, waarin centraal een actieve stuifzandkern voorkomt. Het gebied is aangewezen voor Psammofiele heide met Calluna en Genista (H2310) en Psammofiele heide met Calluna en Empetrum nigrum (H2320), Open grasland met Corynephorus- en Agrostis-soorten op landduinen (H2330), Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix (H4010), Juniperus communis-formaties in heide of kalkgrasland (H5130) en Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met Quercus robur (H9190). Het gebied is niet aangewezen voor soorten (Ministerie LNV 2006).

Van de genoemde habitattypen is alleen de vochtige heide gevoelig voor verdroging (Ministerie EL&I).

Beoordeling: De mogelijk optredende beïnvloeding die tussen Oude Weer en Drouwenerzand zou kunnen spelen is een verandering in de grondwatersituatie.

Afweging: In het gebied Oude Weer zal de grondwatersituatie gemiddeld genomen hoger worden dan in de huidige, onderbemalen situatie (Grontmij 2010.

Waterhuishouding Oude Weer). Verlaging van de grondwaterstand zal hierdoor niet op kunnen treden. Negatieve effecten als gevolg van verdroging op het dichtbij gelegen Natura 2000-gebied Drouwenerzand kunnen uitgesloten worden.

Flora- en faunawet

In het plangebied is een aantal beschermde dieren aangetroffen. In navolgende tabel worden deze samengevat.

Nederlandse naam	Latijnse naam	Flora- en faunawet			Rode lijst
		Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3	
Planten					
- geen					
Zoogdieren					
- kleine/ middelgrote zoogdieren		x			
- vleermuizen *					
. watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>			x	
. gewone dwerg-vleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>			x	
. laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>			x	
Vogels				x	x **
- alle soorten					
Amfibieën					
- bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x			
- bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	x			
Vissen					
- geen					
Ongewervelden					
- geen					
* bron: Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV-Uitgeverij Utrecht.					
** sommige soorten; actueel waargenomen soort is patrijs (kwetsbaar).					

Planten

Er zijn geen beschermde planten waargenomen.

Afweging: effecten zijn niet aan de orde.

Zoogdieren

Kleine en middelgrote zoogdieren kunnen onbedoeld geraakt worden door de werkzaamheden.

Afweging: Door zorgvuldig te werken buiten de gevoelige periode (voortplanting) van de dieren maar wel in de actieve periode, kunnen effecten voorkomen of beperkt worden.

Vleermuizen genieten bescherming onder de Flora- en faunawet en als habitatrichtlijnsoort (bijlage IV Habitatrichtlijn).

Enkele vleermuissoorten kunnen foeragerend in het gebied worden aangetroffen. Door het ontbreken van bebouwing en opgaande beplantingen zal er geen effect zijn op vaste rust- en verblijfplaatsen en op vliegroutes. Voor watervleermuis zijn grotere wateren geschikt als foerageergebied.

De landbouwwatergangen worden gedempt en vervangen door beken en slenken. Nieuwe brede watergangen bestaan uit de meander en slenken. De slenken bevatten water in tijden van veel neerslag.

Afweging: er treedt geen verlies op van vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes. Het gebied zal, ook tijdens de uitvoering van werkzaamheden, in de nieuwe situatie geschikt blijven als foerageergebied. De Hunze zal in de nieuwe situatie een rustig stromingsprofiel krijgen en tweezijdig tussen beplanting liggen. De meander is een nieuwe brede watergang. Tijdens geringe afvoer is deze ook geschikt als foerageergebied, met name voor watervleermuis. Twee nieuwe poelen kunnen

eveneens een rol vervullen als foerageergebied voor vleermuissoorten. De graslandvegetatie zal bloemrijk en daardoor ook insektenrijk worden en daardoor een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het foerageergebied. De gunstige staat van instandhouding van vleermuissoorten komt niet in het geding.

Vogels

Alle vogels zijn steng beschermd onder de Flora- en faunawet. Door te werken buiten het broedseizoen kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Indien dat niet mogelijk is is werken in het broedseizoen toegestaan indien met zekerheid is vastgesteld dat er geen broedende vogels aanwezig zijn en/of kunnen worden verstoord.

Afweging: het is niet mogelijk om voor broedvogels een ontheffing te krijgen. Er zal te allen tijde zorgvuldig gewerkt moeten worden.

Afweging: door zorgvuldig te werken worden negatieve effecten voorkomen.

Amfibieën

In het gebied zijn licht beschermde amfibieënsoorten aanwezig. In de nieuwe situatie zal er voldoende voortplantingsbiotoop en leefgebied aanwezig blijven, onder andere in de vorm van poelen en ondiepe sloten. Langs het water zullen meer brede moerassige zones ontstaan dan in de huidige situatie. Deze zijn ook geschikt voor amfibieën.

Afweging: door te werken buiten de gevoelige periode van de amfibieën, en zorgvuldig te werken in de actieve periode kunnen negatieve effecten voorkomen of beperkt worden.

Vissen

Er zijn geen beschermde vissen aangetroffen. Vanuit de zorgplicht zal de werkwijze erop gericht zijn dat ook algemeen in Nederland voorkomende vissoorten niet of zo beperkt mogelijk negatief geraakt worden. In de nieuwe situatie zal het gebied geschikt zijn voor meer vissoorten van stromende wateren, waaronder mogelijk ook beschermde soorten.

Afweging: effecten zijn niet aan de orde.

Ongewervelden

Er zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen. Vanuit de zorgplicht zal de werkwijze erop gericht zijn dat ook algemeen in Nederland voorkomende ongewervelde dieren in het water en op het land niet of zo beperkt mogelijk negatief geraakt worden. In de nieuwe situatie zal het gebied geschikt zijn voor veel soorten ongewervelden, waaronder macrofauna van stromende wateren. De toekomstige inrichting biedt kansen aan beschermde soorten (Flora- en faunawet) of bedreigde soorten (Rode lijst).

Afweging: effecten zijn niet aan de orde.

Conclusies en aanbeveling

Conclusies

Ten aanzien van de Natuurbeschermingswet: het inrichtingsplan leidt niet tot negatieve effecten op habitattypen waarvoor het Drouwenerzand is aangewezen.

Ten aanzien van de Flora- en faunawet: het inrichtingsplan heeft geen negatieve effecten op de streng beschermde vleermuissoorten die het gebied als foerageergebied gebruiken. Bebouwing of beplanting die als verblijfplaats en/of vliegroute dienst doet komen in het gebied niet voor. De functionele relaties die de vleermuizen onderhouden zullen niet wezenlijk veranderen. De nieuwe inrichting met water en bloemrijke en insektenrijke vegetaties zal geschikt zijn voor deze soorten. Uitvoering van het inrichtingsplan heeft geen negatief effect op de streng beschermde broedvogelsoorten.

Er zal te allen tijde rekening mee moeten worden gehouden dat broedlocaties niet verloren gaan en/of verstoord worden. Effecten op licht beschermde zoogdieren en amfibieën worden voorkomen door zorgvuldig te werken. Effecten op algemeen in Nederland voorkomende niet-beschermde vissen en ongewervelden worden voorkomen door vanuit de zorgplicht de werkwijze zo te kiezen dat effecten worden voorkomen of beperkt (zorgplicht).

Eindconclusie: het is niet nodig een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aan te vragen.

4.5 Geluid

4.5.1 Aanleiding en doel

Geluid kan hinderlijk en schadelijk voor de gezondheid zijn. Zo kunnen hoge geluidsniveaus het gehoor beschadigen. Maar ook verstoring van de slaap kan op de lange duur slecht zijn voor de gezondheid. In Nederland zijn afspraken gemaakt over wat acceptabele geluidsniveaus zijn en wat niet (de geluidsnormen).

Op Europees niveau is het voornaamste doel op het gebied van geluidshinder dat niemand wordt blootgesteld aan geluidsniveaus die zijn of haar gezondheid en de kwaliteit van zijn of haar bestaan in gevaar brengen.

Voor de bestrijding van geluidshinder kunnen verschillende soorten maatregelen worden getroffen: bestrijding van geluid aan de bron, bijvoorbeeld stillere auto's, stillere wegdekken, het verkeersluw maken van straten, het zachter zetten van de stereo, het dempen van de piano. Maatregelen tussen bron en ontvanger; bijvoorbeeld het plaatsen van een geluidsscherm of -wal of een betere muurisolatie tussen woningen. Maatregelen aan de kant van de ontvanger; meestal gaat het dan om het aanbrengen van (extra) geluidsisolatie aan de woning en het rekening houden met geluidsnormeringseisen bij het ontwerpen van woningen. Het doel van het akoestisch onderzoek bij ruimtelijke plannen is het voorkomen van geluidshinder bij geluidsgevoelige objecten (scholen, woningen, etc.) door het aanhouden van voldoende afstand ten opzichte van geluidsproducenten (industrie, railverkeer etc.) of het treffen van andere maatregelen.

De verplichting tot uitvoering van een akoestisch onderzoek is vastgelegd in de Wet geluidshinder (Wgh). De Wgh bevat geluidsnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidsniveaus als gevolg van rail- en wegverkeerslawaai, industrielawaai en luchtvaartlawaai. De Wgh geeft aan dat een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij het voorbereiden van de vaststelling van een bestemmingsplan of het nemen van een projectafwijakingsbesluit indien het plan een geluidgevoelig object mogelijk maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt.

Het akoestisch onderzoek moet uitwijzen of de wettelijke voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige objecten wordt overschreden en zo ja, welke maatregelen nodig zijn om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen.

4.5.2 Doorwerking naar het plan

Zoals in paragraaf 4.5.1 is aangegeven geeft de Wet geluidhinder de kaders weer wanneer wel en wanneer niet een akoestisch onderzoek hoeft worden uitgevoerd. In dit geval is het bestemmingsplan nodig om agrarische gronden te wijzigen in een bestemming natuur. Indien een natuurgebied in de Wet geluidhinder aangemerkt is als een nieuwe geluidsbron en er liggen geluidsgevoelige objecten binnen een eventuele geluidzone van deze geluidsbron, dan is akoestisch onderzoek nodig.

De Wet geluidhinder is van toepassing bij de aanleg/wijziging van wegen (geen 30 km wegen of woonerven), spoorwegen en gezoneerde bedrijventerreinen. Een natuurgebied wordt als zodanig niet aangeduid als een geluidsbron. De realisatie van het natuurgebied vormt vanuit akoestisch oogpunt geen probleem voor de omgeving.

4.6 Luchtkwaliteit

4.6.1 Aanleiding en doel

Een gezonde buitenlucht is belangrijk voor de maatschappij. Tot op Europees niveau spant men zich daarom in om de luchtkwaliteit op orde te krijgen door middel van regels en normen. Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen decennia in Nederland is verbeterd, voldoet ze nog steeds niet overal aan de normen. Met name fijn stof en stikstofdioxiden leveren problemen op. Een groot aantal bouwprojecten, zoals wegverbredingen en de aanleg van bedrijventerreinen en nieuwbouwwijken, lagen en liggen daarom soms nog steeds stil. Doordat in overschrijdingsgebieden soms ook gewenste of noodzakelijke plannen en projecten worden stilgelegd, ontstond een discussie om gewenste en soms noodzakelijke plannen toch doorgang te kunnen laten vinden. Dat heeft geresulteerd in nieuwe regels voor luchtkwaliteit.

Het doel van het luchtkwaliteitonderzoek is het geven van inzicht in de gevolgen van een plan voor de luchtkwaliteit om een goede luchtkwaliteit te kunnen garanderen. Daarom moet luchtkwaliteit al in een vroeg stadium van de planvorming worden meegewogen. Gegevens over de luchtkwaliteit worden verzameld om vervolgens te kunnen bepalen of er voor het doorgaan van het project al dan niet aanvullende maatregelen nodig zijn. In de praktijk zullen met name fijn stof en stikstofdioxiden moeten worden onderzocht. Daarnaast kan een goede ruimtelijke ordening met zich brengen dat een afweging wordt gemaakt rondom de aanvaardbaarheid van een project op een bepaalde locatie.

De luchtkwaliteit hoeft (artikel 5.16 Wet milieubeheer) geen belemmering te vormen voor ruimtelijke ontwikkelingen als:

- geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een plan of project niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt;
- een project per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) dat tevens voorziet in maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

(bron : www.rijksoverheid.nl)

4.6.2 Doorwerking naar het plan

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer getoetst te worden aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. In de AMvB-nibm zijn de criteria vastgelegd om te kunnen beoordelen of voor een project sprake is van nibm.

Met de inwerkingtreding van de NSL op 1 augustus 2009 geldt de volgende bovengrens om als NIBM-project te worden aangemerkt: de bouw van 1500 woningen aan één ontsluitingsweg. Middels het wijzigingsplan wordt de bestemming gewijzigd in 'Natuur' en heeft geen negatief effect op de luchtkwaliteit. Nader onderzoek is niet nodig.

4.7 M.E.R.-beoordeling

4.7.1 Aanleiding en doel

De milieueffectrapportage is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de 'moederprocedure'. Dit is de procedure op grond waarvan de besluitvorming plaatsvindt, bijvoorbeeld de bestemmingsplanprocedure, of een milieuvergunningsprocedure.

4.7.2 Doorwerking naar het plan

In het Besluit m.e.r., bijlage D onder 12 staat genoemd dat een MER moet plaatsvinden indien er sprake is van een te realiseren natuurgebied groter of gelijk aan 125 hectare. In voorliggend geval is sprake van een natuurgebied van circa 40 hectare en valt daarmee onder de gestelde norm.

Echter, op 1 april 2011 heeft een wijziging van het Besluit m.e.r. plaatsgevonden. Daardoor is nu een beoordeling van een activiteit zoals die voorkomt op lijst D noodzakelijk, zelfs al is de omvang van de activiteit ver onder de drempelwaarde gelegen.

Voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen op de D-lijst en die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee uitkomsten leiden:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.-beoordeling noodzakelijk;
- Belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor een m.e.r.

In bijlage III van de EU-richtlijn m.e.r. staan de criteria genoemd waarnaar moet worden gekeken bij de beoordeling. In voorliggende casus is gekeken naar deze Europese criteria.

Op basis van de uitkomsten in dit hoofdstuk 4 – Omgevingsfactoren – is inzichtelijk gemaakt dat er geen belangrijk nadelige gevolgen zijn voor de omgeving en het milieu. Verder hebben de locatie en de omgeving verder geen bijzondere kenmerken die

geschaad worden door het initiatief. Gezien de aard van de ingrepen zijn verder geen negatieve effecten te verwachten, zodat op basis hiervan verder kan worden afgezien van het verrichten van een (vorm)vrije m.e.r.-beoordeling.

4.8 Watertoets

4.8.1 Aanleiding en doel

In de loop van de tijd hebben ruimtelijke ontwikkelingen in Nederland veel ruimte aan water en/of waterberginglocaties onttrokken. Aan het begin van de 21e is geconstateerd dat ruimtelijke ontwikkelingen de ruimte voor water niet verder zou mogen beperken. Juist meer ruimte voor water is nodig om klimaatveranderingen, zeespiegelrijzing en bodemdaling op te vangen. Eén van de instrumenten om het nieuwe waterbeleid voor de 21e eeuw vorm te geven is de watertoets.

Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. De meerwaarde van de watertoets is dat zij zorgt voor een vroegtijdige systematische aandacht voor het meewegen van wateraspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

De watertoets is wettelijk verankerd met het Besluit van 3 juli 2003 tot wijziging van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 in verband met gevolgen van ruimtelijke plannen voor de waterhuishouding (watertoets).

De wijziging van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (Bro) regelt een verplichte waterparagraaf in de toelichting bij de genoemde ruimtelijke plannen en een uitbreiding van het vooroverleg met de waterschappen. De verplichting geldt formeel niet voor de structuurvisie. De ruimtelijke structuurvisie is een belangrijk instrument, omdat hierin de strategische ruimtelijke keuzen (locatiekeuzen) voor water en ruimtelijke ontwikkelingen worden gemaakt. Het instrument is vorm- en procedurevrij.
(bron : www.rijksoverheid.nl)

4.8.2 Doorwerking naar het plan

Het te ontwikkelen natuurgebied Oude Weer ligt in het beheersgebied van het waterschap Hunze en Aa's. Het waterschap Hunze en Aa's is mede-participant van het natuurontwikkelingsproject Oude Weer.

4.8.2.1 Watersysteemplan Hunze 2008

Dit plan is een nadere invulling van de stroomgebiedsvisie 'Leven met water' voor het stroomdal van de Hunze (Stuurgroep Water 2000+, 2002). Het is ook een uitwerking van het Regionaal Bestuursakkoord water dat rijk, provincies, gemeenten en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze & Aa's hebben getekend in september 2005. Het watersysteemplan is een overkoepelend plan voor het Hunze-gebied dat enerzijds past binnen het provinciaal beleid en anderzijds naadloos aansluit bij de verschillende gemeentelijke waterplannen.

Doel van het watersysteemplan Hunze is aan te geven hoe voor de korte en lange termijn om te gaan met het watersysteem van de Hunze. Dit rekening houdend met

klimaatverandering en maaiveldafval door veenoxidering en zoutwinning, maar ook met Europese regelgeving in de vorm van de Kaderrichtlijn Water. Het plan is gemaakt in samenspraak met allen die betrokken zijn bij het waterbeheer in het Hunze-gebied.

In het Regionaal Bestuursakkoord Water is afgesproken dat toename van neerslag door klimaatverandering niet op de boezem mag worden afgewenteld, maar in het Hunze-gebied moet worden opgevangen. Door de (deels alleen nog voorgenomen) inrichting van natuurgebieden langs de Hunze blijkt dat ook op langere termijn de wateropgave van 5,6 miljoen kuub met de huidige gereserveerde ruimte in het gebied (6,4 miljoen kuub) kan worden ingevuld. Dit betekent niet dat er nergens wateroverlast ontstaat in natte perioden. Op ongeveer 3260 hectare kunnen bij hevige neerslag (tijdelijk) inundaties voorkomen, hiervan zijn 1930 hectare landbouwgebied en 1330 hectare nieuw/toekomstig natuurgebied.

Wateroverlast

Geconstateerd is dat het Hunze-gebied voldoende ruimte biedt om water te kunnen vasthouden en bergen, ook voor de langere termijn. Dit betekent wel dat het belangrijk is de ingezette inrichting van natte natuurgebieden rondom de Hunze verder vorm te geven. Hiertoe worden projecten die reëel gesproken voor 2015 afgerond kunnen zijn tot uitvoering gebracht. Het project Oude Weer bij Gasselternijveen behoort hier ook toe.

De natuurontwikkeling Oude Weer past derhalve binnen het beleid ten aanzien van het waterschap Hunze en Aa's en specifiek gericht op de Hunze.

4.8.2.2

Specifieke waterhuishoudkundige maatregelen

Door de Grontmij is een uitvoerige rapportage opgesteld die diepgaand ingaat op zowel de huidige hydrologische situatie, de gewenste toekomstige situatie en alle daarbij behorende te nemen hydrologische maatregelen om te komen tot de vorming van een natuurgebied die in overeenstemming is met de uitgangspunten van het watersysteemplan Hunze 2008 en de Kaderrichtlijn Water 21^e eeuw. Het gehele rapport is als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd. Hierna is een korte uiteenzetting gegeven van het rapport.

De hoofddoelstelling voor het project is: landschappelijke en ecologische ontwikkeling van het plangebied in samenhang met de principes van het waterbeheer in de 21^e eeuw, rekening houdend met de agrarische en overige functies in en om het gebied. Voor het natuurontwikkelingsproject geldt als doelstelling: het ontwikkelen van een begeleid natuurlijk Hunze met bovenlopen, waarbij spontane processen als stroming, erosie, sedimentatie en begrazing de ruimte krijgen.

De bestaande loop van de Hunze zal in het plan Oude Weer worden gehandhaafd, waarbij aan de oostzijde een natuurlijk ogende parallelle stroomgeul zal worden gegraven. Zo ontstaat een langgerekt eiland tussen de huidige en nieuwe loop. De oostelijke zone, aansluitend aan de bebouwing van Gasselternijveen zal hoger komen te liggen en krijgt een meer open karakter: een grazige vlakte met een wandelroute.

De afwatering van het gebied wordt geëxtensieerd om de natuurlijke ontwikkeling van het gebied te stimuleren. Het gebied zal in het watersysteem van de Hunze een rol vervullen als retentie en afvoertraging. Oude Weer wordt gekenmerkt als middenloop van het beekdalsysteem. Parallel aan de bestaande Hunze, die gehandhaafd blijft,

wordt een nieuwe stroomgeul gegraven. Tevens worden er twee slenken gegraven, die af en toe water voeren. Tijdens neerslagrijke perioden en een hogere afvoer lokale zal plaatselijk inundatie ontstaan. Het aanwezige reliëf wordt versterkt.

De stuw H2 in de Hunze ten noorden van het plangebied wordt verwijderd. In het traject tussen stuw H2 en Oude Weer komen een aantal drempels in de stroomgeul om bij weinig afvoer voldoende water in de Hunze te houden. Ook in de nieuwe stroomgeul en op de splitsing van stroomgeul en de bestaande Hunze worden drempels gerealiseerd. Het huidige zomer-/winterpeilregime komt daarmee te vervallen.

Definitieve maatregelen voor ontwerp

Voor het ontwerp zijn benodigde hydrologische maatregelen bepaald. Deze worden in deze paragraaf beschreven. Op de kaart op bladzijde 9 zijn de maatregelen weergegeven.

Stroomgeul en slenken

De huidige Hunze blijft gehandhaafd. Door het plangebied wordt een nieuwe stroomgeul parallel aan de Hunze gegraven. Hiermee komt het hele plangebied in open verbinding en op het peil van de Hunze te liggen. De stroomgeul krijgt een waterdiepte van circa 1,2 m (bij rustpeil), een bodembreedte van 5 m en een talud van 1:1 en 1:7. Daar waar de stroomgeul op dezelfde plek ligt als de huidige loop wordt de bodembreedte 8 m, talud 1:5 aangehouden. De bodemhoogte van de stroomgeul varieert van NAP +1,90 m bij de brug IR van Veelenweg tot NAP +2,10 m bij de brug Hambroeksdijk. In het plangebied worden twee slenken gerealiseerd door het afgraven van de bovenlaag. De bodemhoogte van deze slenken is circa NAP +3,50 m met flauw oplopende taluds richting maaiveld. Gedurende enkele dagen per jaar inunderen de slenken.

Realisatie drempels

In de stroomgeul dienen twee stortstenen drempels te worden aangebracht. De kruinhoogtes zijn NAP +3,10 m en NAP +3,20 m. De drempels krijgen een vergelijkbare vorm als in het benedenstrooms gelegen deel Torenveen. De drempels zijn vispasseerbaar.

Op de splitsing van de bestaande Hunze en de nieuwe stroomgeul wordt aan in te handhaven Hunze eveneens een drempel aangebracht. De afvoer van de Hunze wordt op deze wijze verdeeld over de huidige loop en de nieuwe stroomgeul. De hoogte van de drempel bedraagt NAP +3,23 m. De drempel zorgt er voor dat bij rustpeil een gering deel van het water door de bestaande Hunze stroomt. Bij hogere afvoeren stroomt een groter deel van de afvoer over de drempel via de te handhaven huidige loop.

Verplaatsen gemaal

De afwatering van het stedelijk gebied dient te worden gewaarborgd. Hiervoor wordt gemaal KGM-H-16640 verplaatst naar de Choleraslout. Dit gemaal kan zodanig worden ingericht dat geen directe wijzigingen optreden in de zomer en winterpeilen ter plaatse. Het gemaal loost op de nieuwe stroomgeul. Het bemalingsgebied wordt vergroot met de landbouwgronden tussen de Noorderstraat en Achterweg, waar anders een peilwijziging optreedt (0,40 m) door het verwijderen van stuw H2 en het aanbrengen van de drempels. De capaciteit van het gemaal bedraagt 24 m³/min (56 ha * 3 l/s.ha + 160 ha * 1,2 l/s.ha * 110%). Het maalpeil is NAP +2,70 m in de winter en NAP +3,10 m in de zomer (gelijk aan huidige situatie). Bij het gemaal dient een kleine waterpartij (circa 100 m²) te worden gerealiseerd die als maalkom fungeert om een gelijkmatige toevoer naar het gemaal te garanderen.

Kaden, kwelsloot en afvoersloot

Langs de noordoostzijde van het plangebied wordt een kade gerealiseerd met daarachter een kwelsloot vanaf de Hunze bij de brug IR van Veelenweg tot de Boerdijk. De kade (minimale hoogte NAP +4,60 m in het noorden tot NAP +4,80 in het zuiden, talud 1:2/1:3, kruinbreedte 4 m) beschermt lage delen tegen inundatie.

De hierboven genoemde noordoostelijke kwelsloot zorgt enerzijds voor de afwatering van resterende sloten en greppels en anderzijds voor het behoud van de huidige grondwaterstanden buiten het plangebied. De kwelsloot heeft een minimale bodembreedte van 2 m, taluds 1:3 en een bodemhoogte van NAP +2,00 m.

Aan de zuidoostzijde wordt tussen de Noorderstraat en de Boerdijk een nieuwe afvoersloot in de vorm van een hoofdwatgang gerealiseerd, die zorgt voor het aankoppelen van het landbouwgebied ten zuidoosten van het plangebied aan het nieuwe gemaal. De afvoersloot gaat om een sterke maaiveldverhoging heen alvorens de plangrens te volgen. Langs dit traject dient het maaiveld te worden opgehoogd tot NAP +4,80 m om een natuurlijke barrière (kadefunctie) te verkrijgen tussen kwelsloot en plangebied. De minimale afmetingen van de afvoersloot bedragen bodembreedte 1 m, taluds 1:2 en bodemhoogte NAP +2,10 m. Het overige traject langs Boerdijk tot aan het gemaal krijgt de afmetingen van de noordoostelijke kwelsloot. Ter plaatse van de Boerdijk wordt in de nieuwe afvoersloot een beweegbare stuw geplaatst om het huidige zomer-/winterpeilregime (NAP +3,20 m/ NAP +2,80 m) in het landbouwgebied te handhaven.

Hunzepark

Het kanoën (vanuit het park) vormt de basis voor activiteiten op en rond het water. Het seizoen loopt van ca. 1 april tot 1 oktober. Een open verbinding met de Hunze is essentieel. Het Hunzepark heeft belang bij een (hoog) zomerpeil. In de toekomst zal het winterpeil hoger zijn dan nu het geval is. Fluctuatie vindt wel meer plaats met vooral uitschieters naar boven. Om schade aan het park door hoog water te voorkomen zal in de huidige open waterverbindingen met de Hunze een voorziening worden gemaakt, tenminste vergelijkbaar met de bestaande schotbalkstuw in één der verbindingen.

Bij (dreigend) hoog water zal er contact zijn tussen het Hunzepark en het waterschap, waarop het Hunzepark de keringen kan sluiten. Daardoor wordt voorkomen dat het waterpeil en de grondwaterstanden in het park te veel oplopen.

Aansluitend aan de twee nieuwe schotbalkstuwen wordt geadviseerd de bestaande westoever van de Hunze (grenzend aan het Hunzepark) op kadehoogte te brengen. De waterafvoer tijdens hoogwatersituaties verloopt via een bestaande afsluitbare duiker. Deze duiker verbindt de vijvers van het oude parkgedeelte met de scheisloot tussen beide parkdelen. De scheisloot, die in westelijke richting loost, verzorgt al de waterafvoer van het nieuwe parkgedeelte. Bij hoog water kan het oude park via de duiker lozen op de scheisloot. De watgang voert af richting de parallelle landbouwwatgang langs Torenveen en voert uiteindelijk af benedenstrooms van de voormalige stuw H1 nabij Gieterveen.

In één overzichtstekening ziet het maatregelenpakket er als volgt uit.

Legenda		Hydrologische maatregelen	
	Natuurontwikkeling	Natuurontwikkeling Oude Weer	
	Gemaal, nieuw	Opdrachtgever: Het Grentse Landschap	
	Gemaal, te verwijderen	Datum : 17 juli 2010	
	Kade, nieuw	Get: RIR - Gec: BdeG	
	maaiveldverhoging, tevens kade	Status: DEFINITIEF	
	Drempel Torenveen		
	Nieuwe drempel	Grontmij Nederland bv	
	Bestaande hoogwater-voorziening	P. Fardus 91 9000 AG Dactylon	
	Nieuwe hoogwater-voorziening	T +31 312 33 52 88	
	Beweegbare stuw, nieuw	W +31 312 51 02 08	
	Kwelsloot, nieuw	W www.grontmij.com	
		© Auteurs- en databankrechten: Topografische Dienst Kadaster, 2004	

Op 3 oktober 2012 is voor het project de watertoets uitgevoerd bij het waterschap Hunze en Aa's. Het waterschap komt met een afzonderlijk advies. Deze zal in het bestemmingsplan opgenomen gaan worden.

5 **Hoofdstuk 5 Economische uitvoerbaarheid**

De kosten voor de ontwikkeling van het voornemen (herontwikkelen landbouwgebied tot natuurgebied) komen ten laste van de initiatiefnemer. Tussen de gemeente en de initiatiefnemer wordt een planschadeovereenkomst gesloten. Dit houdt in dat een exploitatieplan niet nodig is.

6

Hoofdstuk 6 Overleg en inspraak

In deze paragraaf worden, wanneer deze beschikbaar zijn en indien noodzakelijk, de resultaten van het overleg op grond van artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening uiteengezet. Ook de resultaten van de inspraak dan wel ter visie legging worden hier uiteengezet wanneer deze beschikbaar is.

7 Hoofdstuk 7 Juridische vormgeving

7.1 Algemeen

Een bestemmingsplan bepaalt wat er in een gemeente met de ruimte mag gebeuren. Er staat bijvoorbeeld in waar winkels, horeca en bedrijven mogen komen en hoe groot gebouwen mogen zijn.

Een bestemmingsplan bestaat uit 3 onderdelen, te weten een toelichting, regels en een verbeelding.

Het gebruik van de gronden wordt vastgelegd in de bestemmingsregels van het bestemmingsplan, deze worden gemotiveerd in de toelichting. Op een analoge kaart worden de bestemmingen gevisualiseerd, in de digitale versie worden de bestemmingsregels direct gekoppeld aan de betreffende gronden en spreekt men niet langer over een plankaart, maar een 'digitale verbeelding' van de bestemmingsregels. De opbouw van het bestemmingsplan is conform SVBP 2008. Het bestemmingsplan voldoet tevens aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

In het voorliggende bestemmingsplan worden de nieuwe begrippen uit de Wabo gehanteerd. De regels van dit bestemmingsplan bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de bestemmingsregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen.

7.2 Toelichting op de bestemmingen

Natuur

Binnen de bestemming natuur wordt de ruimte geboden voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke en de landschappelijke waarden van de natuurgebieden, met de daarbij behorende sloten, vaarten, poelen, paden etc. Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen worden gebouwd.

Dubbelbestemmingen

Waarde – archeologie 2

'Waarde - Archeologie 2' heeft betrekking op zogenaamde AMK-terreinen waar archeologische vindplaatsen voorkomen. Ten aanzien van bouwwerken ter plaatse van deze gronden geldt een verbod indien de bodem dieper dan 30 cm wordt geroerd. Burgemeester en wethouders kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor het uitvoeren van werkzaamheden indien op basis van een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) wordt aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn of deze niet onevenredig worden geschaad. Bij verlenen van de vergunning dient de gemeentelijk archeologisch adviseur geraadpleegd te worden. Voor aanlegwerkzaamheden geldt een vergelijkbare regeling. Deze regeling biedt een garantie dat de archeologische waarden niet worden aangetast zonder dat de deskundigen hiervan op de hoogte worden gesteld.

Waarde - Archeologie 5

Voor gebieden die op grond van de IKAW-kaart een middelhoge tot hoge archeologische verwachtingswaarde bezitten geldt 'Waarde Archeologie-5'. Ten aanzien van deze dubbelbestemming is een bouwverbod opgenomen voor bouwwerken waarbij de bodem dieper dan 30 cm wordt geroerd en bouwwerken een oppervlakte

beslaan die groter is dan 500 m². In het omgevingsvergunningstelsel is hetzelfde geregeld.

Projectgegevens

Project : Natuurontwikkeling 'Oude Weer' Gasselternijveen
Projectnummer : RB 10.063
IMRO : NL.IMRO.1680.GNVOUDEWEER-VO01
Versie : 01
Datum : December 2012

Opdrachtgever

Naam
Adres
PC en Plaats

RooBeek Advies

Nautilusstraat 7b
7821 AG Emmen
H. de Roo & M.Beek

www.roobeek-advies.nl